

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Dušan Jedinák

Jur Hronec - statočný furman matematiky na Slovensku

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 40 (1995), No. 3, 154--155

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/139062>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1995

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

Jur Hronec — statočný furman matematiky na Slovensku

Dušan Jedinák, Bratislava

„My Slováci sme malý národ, a preto aj naši mladí matematici nemajú také možnosti rozvoja, ako majú príslušníci veľkých národov. Túto nevýhodu možno vyvážiť jedine zvýšeným úsilím pri sebazdokonaľovaní, vlastnom štúdiu a zabezpečovaní všestranného rastu.“ Profesor Jur Hronec, šlachetný a múdry človek, sa vždy hlásil k svojmu ľudu. Chcel na základe exaktného modelu formovať človeka, učiteľov i matematikov. Mladým ľuďom, študentom odkázal: „Verte mi, milí priatelia, niet nič krajšieho, povznešenejšieho ako práca. Práca vám vyplní váš život, bez nej je život prázdny, obsah života trvanlivo nevyplní nijaká zábava. V práci nájdete vždy útechu a zapomenutie po nezdaroch, bojoch a sklamaníach. *V práci hľadajte útočisko a potom vám bude vždy dobre.* Pracujte, tvorte, pritom vždy dúfajte a buďte šťastní!“

Vedeckou oblasťou Hroncových záujmov boli diferenciálne rovnice. Napísal 24 samostatných vedeckých prác s touto tematikou. Bol autorom prvých vysokoškolských učebníc vyššej matematiky napísaných po slovensky. Napr. Lineárne diferenciálne rovnice obyčajné (Praha, 1938), Diferenciálny a integrálny počet I, II (Bratislava 1956, 1958). Celkove napísal 11 odborných knižných publikácií a 15 článkov o pedagogike a organizácii školstva. Položil základy slovenskej matematickej tvorby a vyučovania. Mal veľký podiel nielen na vybudovaní SVŠT, ale aj Prírodovedeckej fakulty UK, Vysokej školy obchodnej a Pedagogickej fakulty.

Pripomeňme si, citovaním niekoľkých myšlienok, pedagogický odkaz profesora J. Hronca:

„Byť učiteľom, byť formujúcim činiteľom ľudského ducha je veľmi krásne a vznešené poslanie.“

„Hľadať spôsob vyučovania znamená hľadať dobrých učiteľov a tak aj vnútorná reforma závisí najmä na osobnosti učiteľa.“

* * *

„Ak chce učiteľ, aby jeho vyučovanie bolo čím úspešnejšie, musí poznať individuálne osobitosti žiakov a musí sa usilovať len tie vlastnosti nechať pôsobiť, ktorým zodpovedajúce myšľové schopnosti žiakov sa už dosť vyvinuli, sú už dosť intenzívne, aby pôsobenie vnímali a spracovali.“

* * *

„Vyučujúci môže oduševnenie u žiakov nižších tried povzbudiť vládňosťou, úprimnosťou a taktnosťou, u žiakov vyšších tried zasa vedomosťami, skúsenosťou, vzdelanosťou, zvlášť vynikajúcim charakterom. Učiteľ s týmito vlastnosťami imponuje žiakom, žiaci

DUŠAN JEDINÁK (1944), Ústredné inšpekčné centrum Bratislava.

cítia, že učiteľ s nimi žije a oni sa mu odplácajú usilovným učením, čo však znova povzbudzuje učiteľa k práci a tak oduševnenie sa stane nevyčerpatelným prameňom učiteľovej sily.“

* * *

„Dobrý učiteľ je vždy živou bytosťou, ktorá sa úplne oddá práci, výchove a vyučovaniu, ktorá nehľadá na vlastný záujem, ale pred očami má len objekt vyučovania: tento ju zaujíma a oduševňuje.“

* * *

„Vedomosti sa dajú dosiahnuť po prvé veľkými požiadavkami učiteľovými, ktoré sú spojené s jeho prísnosťou, po druhé dobrým spôsobom vyučovania.“

* * *

„V každom žiakovi, v každom človeku má byť vychovávaná osobnosť ľudská, humanitná, t.j. taká, ktorá svoju silu, svoju energiu podľa možnosti čo najekonomickjšie venuje prospechu a dobru celého národa, celého ľudstva. Toto má byť konečný a veľkolepý cieľ každého vyučovania.“

* * *

„Za učiteľa treba pripustiť len mladíka ideálne zmýšľajúceho, ktorý pozná ťažkú úlohu pedagóga, kto má srdce vrelo spolucítiace s mládežou, kto sa činne a energicky chce chytiť do vyučovania a kto subjektívne pôsobí na city mládeže.“

* * *

„Keby som si mal znovu voľiť povolanie, chcel by som byť len profesorom matematiky. Je to veda, ktorej zásady platili včera, platia dnes a budú aj zajtra.“

JUR HRONEC (17. 5. 1881 – 1. 12. 1959) bol vždy presvedčený o tom, že len učitelia charakterní a pevní si príkladným životom a premysleným vystupovaním získajú vážnosť a úctu. Neustále si uvedomoval nenahraditeľnú dôležitosť učiteľovej osobnosti pri ľudskej i odbornej orientácii študentov. Dôstojnosť vyučovania prehlboval súladom citu a rozumu, vytváraním vonkajšej nutnosti a vnútornej náklonnosti k štúdiu. Chcel charakterom rozvíjať charakter, duchom oživovať ducha. Spoznal, že pri každom vyučovaní má ísť výchova pred učením. Podporoval trepezlivosť a vytrvalú rozvahu, nestranné mravné názory, zušľachťovanie rozumu i citu. Hronec veľmi vážne skúmal vlastnosti, ktoré má mať kvalitné a úspešné vyučovanie i dobrý učiteľ. Hľadal pedagogické pravidlá ako prírodovedecké zákony, metódami podobnými matematickým úsudkom. Zavčasu spoznal, že „kde niet zdravého zrna, tam niet dobrého klasu“. Vedel, že škola má vytvárať študenta ako človeka záujmu, kde sa žiak nielen vyučuje, ale sa aj učiteľ učí. Uznával, že oduševnený učiteľ vždy získa nadšených žiakov.

Svojou učiteľskou osobnosťou presvedčoval Hronec o tom, že zo školského prostredia zostane živou len tá predstava, ktorú sme pochopili, precítili, prežili, zapojili do vnútorných myšlienkových súvislostí. Odhalil hlboký vzťah medzi vyučovaním matematiky a pedagogikou. Zvýraznil zásadný podiel osobnosti učiteľa matematiky, jeho spravodlivosti, uznanlivosti, šľachetnosti, činnej energie, silnej vôle, presnosti i svedomitosti v procese štúdia matematiky. Hlásal i žil matematiku ako prostriedok výchovy charakteru.